

ת כ ת ב

הרובץ תחת משאו. הגע בעצמך שאני עובד עשר שעות ביום בשלושה בתים ספר (בגימנסיה ובפוליטכניקום העברי ובאינסטיטוט למורים). ועבודה זו בבתי ספר חשובים כאלו דורשת הכנה מוקדמת גדולה. צא ולמד עד כמה מכורה נפשי לשטן! ומי כמוך יכול להבין את ייסורי! ואלם — הנני בתקותי, כי הלימודים בשנה זו לא יארכו, ואז תהי ראשית מעשי לגשת אל העבודה ולהביא שירים רבים לידי גמר. ולעת עתה רוצה הייתי לשלוח לך את הפואימה „ישמעאל ביי“ (את חלקה הראשון) בשביל הספר השני של „התקופה“. אם כשר הדבר בעיניך — הואילה והודיעני!

מכתבך הראשון בא אלי באיחור זמן גדול ולא הספקתי לענותך עליו עד שהתחילה ההתנגשות בין האוקראינים והבולשביקים — ונסתם חזון. ועל מכתבך האחרון, שהגיעני גם כן באיחור זמן, הנני ממחר להשיב.

וחסד היית עושה עמדי לו שלחת לי את „התקופה“ הראשונה. שכבר יצאה לאור, כמו שראיתי ב„מודעות“. ושלום רב לי ולמר שטיבל הנכבד. וך באהבה יעקב לרנר.

פרישמן יקר,

אם מתרעם אתה עלי, צדקת על אחת שבע. ואני — הנני מוכן ומזומן להיות סופג את הארבעים. ובלבד — תנאי אחד קודם למעשה: לקבל ממני הצדקות כל-שהיא.

פחת אני ממה שאתה מסיים. שואל אתה בסוף מכתבך, שמא חזרתי בי ואיני רוצה עוד לעשות את המלאכה שלקחתני על עצמי. מתוך שאלה זו שומע אני, לדאבוני, שמץ פקפוק ב„נאמנותי“. ואני משיב בהחלט גמור: מיצא שפתי אש-מור!

בשעה שהייתי במוסקבה וקיבלתי על עצמי לעשות את המלאכה היה אמנם עם לבי לעשותה תיכף. ואילם — הרבה מכ-שולים עמדו לי לשטן: צרות רבות סבבוני בחורף זה, ייסורי-מכאובים וייסורי עבודת-פרך, ששללו ממני את האפשרות ואת המנוחה הנפשית הנחוצה כל כך לעבודה רבת-אטריות שכזאת. עיר רים רבים כבר התחלתי לתרגם, אך איני מספיק בשום אופן להביאם לידי שכלול עד כדי שימצאו חן בעיני ובעיר ניד. ויקרה-החיים רידף אותי תמיד על צואר — ואני נהפכתי פשוט ל„סוגרם